

Fattiga har ett helvete i Sverige

**Sällan har vi sett sämre
politisk handlingskraft**

● verdandi

I Sverige har de ekonomiska skillnaderna mellan människor ökat mer än i något annat land i OECD de senaste decennierna.

Sverige har länge legat bra till på listor som rankar jämlikhet, korruption, mänskliga rättigheter och demokrati. Vårt land har fungerat som föredöme för många som arbetat för förbättringar i länder som styrts odemokratiskt och i vilka fattigdom och förtryck varit vanligt.

Sedan ett antal år har utvecklingen gått i en annan riktning. I Sverige har de ekonomiska skillnaderna mellan människor ökat mer än i något annat land i OECD (Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling) de senaste decennierna.

Privatiseringen av offentliga verksamheter och politikernas engagemang i privata välfärdsföretag har lett till anklagelser om vänskapskorruption. Utförsäljningar av offentlig egendom – ofta till tidigare politiker – har gjorts till vrakpriser och misstankar om att politiker fattar beslut för att gynna sig själva har blivit allt vanligare.

Från att ha varit ett land som både drivit på för internationella konventioner och varit angeläget att följa dem har Sverige numera rykte som en nation som bortser från en del av de mänskliga rättigheter som formuleras i internationella konventioner som FNs Barnkonvention, FNs Konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och FNs Flyktingkonvention.

Och även om Sverige fortfarande rankas som en fullvärdig demokrati finns även här mörka tecken i skyn. Numera styrs landet av en regering som är beroende av ett parti som inte respekterar domstolarnas självständighet och som vill minska civilsamhällets möjligheter att agera.

Det behövs därför en motrörelse som tar ställning för social, ekonomisk och kulturell jämlikhet, social rättvisa, anti-rasism och för en gemensamt organiserad och finansierad välfärd som alla har tillgång till efter behov. Vi i Verdandi vill vara en del av en sådan rörelse.

I George Orwells bok Djurfarmen formulerar ledarna principen att "alla djur är jämlika, men somliga är mer jämlika än andra". Det skulle kunna fungera som en beskrivning av Sverige idag.

A-kassan i Sverige har blivit en b-kassa. Sverige är ett av de länder där ersättningsnivåerna i a-kassan har sjunkit som mest de senaste tjugo åren. Den som blir arbetslös i Sverige idag saknar ekonomisk trygghet eftersom nivåerna i a-kassan är så låga jämfört med lönerna.

Många beskriver arbetsmarknaden i Sverige som ett hårdnande arbetsklimat med ökande stress, osäkra anställningar och slimmade organisationer som gör att allt fler hamnar i sjukskrivning. Och den som blir sjuk kan inte alltid räkna med att få ersättning. Sverige har blivit ett land där sjukdom för många har kommit att innebära fattigdom.

Enligt en enkätundersökning som gjorts av Sveriges Konsumenter hoppar många över en måltid då och då av ekonomiska skäl. Andra avstår från läkar- eller tandläkarbesök eller låter bli att hämta ut mediciner.

I miljardärernas paradiset tvingas fattiga barn gå hungriga

Och medan fattigdomen brer ut sig finns det andra som lever ett liv utan några som helst ekonomiska bekymmer. Hexagons vd Ola Rollén till exempel. Han sa upp sig som chef och fick två årslöner som tack vilket gjorde att han 2022 tjänade ofattbara 200 miljoner kronor.

De bäst betalda cheferna hade bonusfest under pandemin och den har fortsatt. När prisökningarna rusar slår matjättarnas chefer bonusrekord. Icas tidigare vd Per Strömbergs samlade lön och pension landade på drygt 36 miljoner kronor för 2022. Av detta var 17,4 miljoner lön och 13,2 miljoner rörlig ersättning, bonus.

Enligt en enkätundersökning som gjorts av Sveriges Konsumenter hoppar många över en måltid då och då av ekonomiska skäl.

Det finns i Sverige idag cirka 550 miljardärer, alltså personer som äger mer än 1 000 miljoner kronor var. Och i ett land utan förmögenhetsskatt och arvsskatt och mycket låg fastighetsbeskattning är det billigt att vara rik. Jämfört med andra länder är Sverige ett av de mest generösa för de superrika. Här kan de få tillgång till sjukvård, sociala försäkringar och allt annat som betalas med skatter utan att själva procentuellt behöva bidra med mer än vad en genomsnittlig löntagare betalar.

Skattesystemet har därför nästan förlorat sin omfördelande effekt. I stället cementeras orättvisorna och förlorarna är de som arbetar och sliter ut sig i låglöneyrken för att samhället ska fungera.

För den som har ett stimulerande jobb med mycket makt och hög lön är det inga svårigheter att arbeta längre än normal pensionsålder men för vårdbiträden som lyfter tungt eller anläggningsarbetare som arbetar på knä utomhus är det inte ovanligt med sjukskrivning de sista åren i arbetslivet. Därför slår en pensionshöjning orättvist och förstärker det klassamhälle som Sverige blivit.

Själva ifrågasättandet av fattigdomen leder till att alla som lever i ekonomisk utsatthet beläggs med skam.

De extremt förmögna har också blivit de som bestämmer över politiken idag. Det är de stora skolkoncernerna som bestämt att skattepengar ska gå till aktieutdelningar i privata skolkoncerner, det är rika investerare inom välfärdssektorn som lägger beslag på skattepengar för att vårda rika med förkylning medan fattiga med livshotande sjukdomar hamnar långt bak i kön.

Gamla med usla pensioner, människor i tidigare eller aktivt beroende, långtidssjukskrivna som bestraffas för att de inte kan arbeta, personer med funktionsnedsättning vars ersättningar och rättigheter ständigt ifrågasätts och flyktingar och asylsökande som förväntas överleva på 71 kronor per dag hör till förlorarna i dagens samhällssystem. Efter pandemin är det nu fattigdom som tvingar många till isolering.

Det är därför inte underligt att många blir upprörda när enskilda privatpersoner kan få hundratusentals kronor i elstöd samtidigt som hyrorna höjs och inflationen skenar på basvaror. Det verkar alltid finnas utrymme för skattesänkningar för de högst avlönade men sällan pengar till sjukvården, skolan eller de fattigaste i samhället.

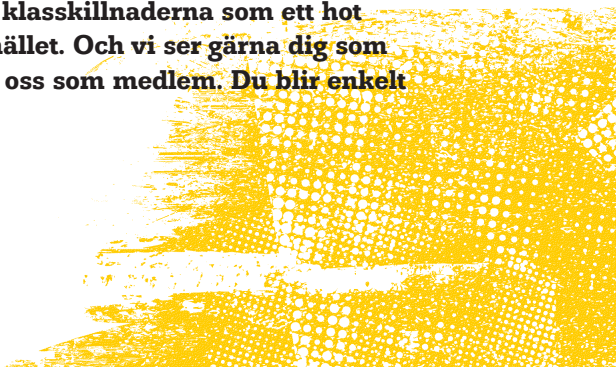
Politiskt beslutad fattigdom

Väldigt få verkar ta ansvar för att ojämlikheten ökar. Vare sig tidigare eller nuvarande regering verkar ha insett vad deras politik leder till eller varit beredda att göra något åt det.

Det är fullt möjligt att höja barnbidraget och garantipensionen, att anpassa bostadsbidraget efter hyreshöjningarna och höja den skamligt låga ersättningen till flyktingar och asylsökande. Det går att erbjuda skolfrukost till barn och ungdomar och att höja sjuk- och aktivitetsersättningen – som förut kallades förtidspension – rejält.

Samtidigt som många lever i ekonomisk utsatthet ifrågasätter en del högvälönade debattörer förekomsten av fattigdom i Sverige. ”Ingen svälter i Sverige” brukar de säga. Därmed förminskar de problemet med fattigdom så länge inte svält förekommer. Själva ifrågasättandet av fattigdomen leder till att alla som lever i ekonomisk utsatthet beläggs med skam.

Vi i Verdandi tar kamp mot dyrtiderna, inflationen och de skenande livsmedelspriserna. Vi samverkar gärna med alla som liksom vi ser de ökande klasskillnaderna som ett hot mot det sammanhållna samhället. Och vi ser gärna dig som vill kämpa tillsammans med oss som medlem. Du blir enkelt medlem på: verdandi.se

● **verdandi**

Fatbursgatan 8, 118 54 Stockholm Telefon: 070-070 76 50 E-post: info@verdandi.se
Hemsida: verdandi.se Verdandi finns på facebook, instagram, twitter.